

FD 8/12/18

Dreiging megaboete

FD 8/12/18

ch opslag

Ivo Bökkerink, Vasco van der Boon en Pieter Couwenbergh
Amsterdam

De top van ING is diverse keren gewaarschuwd voor een megaboete vanwege de witwasaffaire, maar besloot desondanks begin 2018 het salaris van ceo Ralph Hamers met 50% te verhogen. Al in de zomer van 2017 is onder meer toenmalig president-commissaris Jeroen van der Veer door het OM en de Fiod geweest op de dreigende megaboete. De bank negeerde de signalen. Dat blijkt uit een reconstructie van het FD.

ING was dit jaar twee keer het middelpunt van maatschappelijke en politieke ophef. Begin maart maakte Van der Veer de salarisverhoging voor Hamers bekend. Dat plan werd vijf dagen later onder zware politieke druk ingetrokken.

Op 4 september werd vervolgens duidelijk dat ING strafvervolgning voor tekortschietende controle op witwassen en corruptie afkocht voor een bedrag van €775 mln. Dat is de hoogste Nederlandse boete ooit voor het bedrijfsleven.

Uit onderzoek van het FD blijkt dat het OM al in de zomer van 2017 Van der Veer heeft gewaarschuwd dat het plannen had ING te vervolgen op basis van artikel 23 lid 7 van het Wetboek van Strafrecht. Dat artikel maakt een boete tot 10% van de omzet mogelijk, zo werd de president-commissaris verteld. In het geval van ING zou dat neerkomen op circa €1,7 mrd.

Al een paar maanden eerder, in februari 2017, hadden topman Hamers en zijn collega-bestuurder Koos Timmermans ook al in stevige bewoordingen te horen gekregen dat het OM het doorlaten van honderden miljoenen euro's — mogelijk miljarden — aan dubieuze betalingen door ING-kanten, zoals het Russische telecombedrijf Vimpelcom, buitengewoon serieus opnam. Vimpelcom had in 2016 strafvervolgning afgekocht voor omkoping en valsheid in geschrifte op de Oezbeekse telecommarkt.

Het OM wilde met deze gesprekken voorkomen dat ING zich later overvallen zou voelen. In het bijzijn van een directeur van De Nederlandsche Bank (DNB) kreeg het ING-bestuur in februari 2017 te verstaan dat de verdenkingen van overtreding van de complianceregels zo ernstig waren dat het een strafzaak zou worden en dat de zaak niet door DNB als toezichthouder kon worden afgedaan.

Ondanks deze signalen besloot de raad van commissarissen in december 2017 de beloning van Hamers te verhogen tot €3 mln per jaar. Zij zagen de problemen rond de controles op witwassen vooral als een technische kwestie. Uit intern onderzoek bleek immers dat ING-medewerkers niet actief hadden deelgenomen aan witwassen of omkoping. Daarom ging de ING-top ervan uit dat er geen mega-

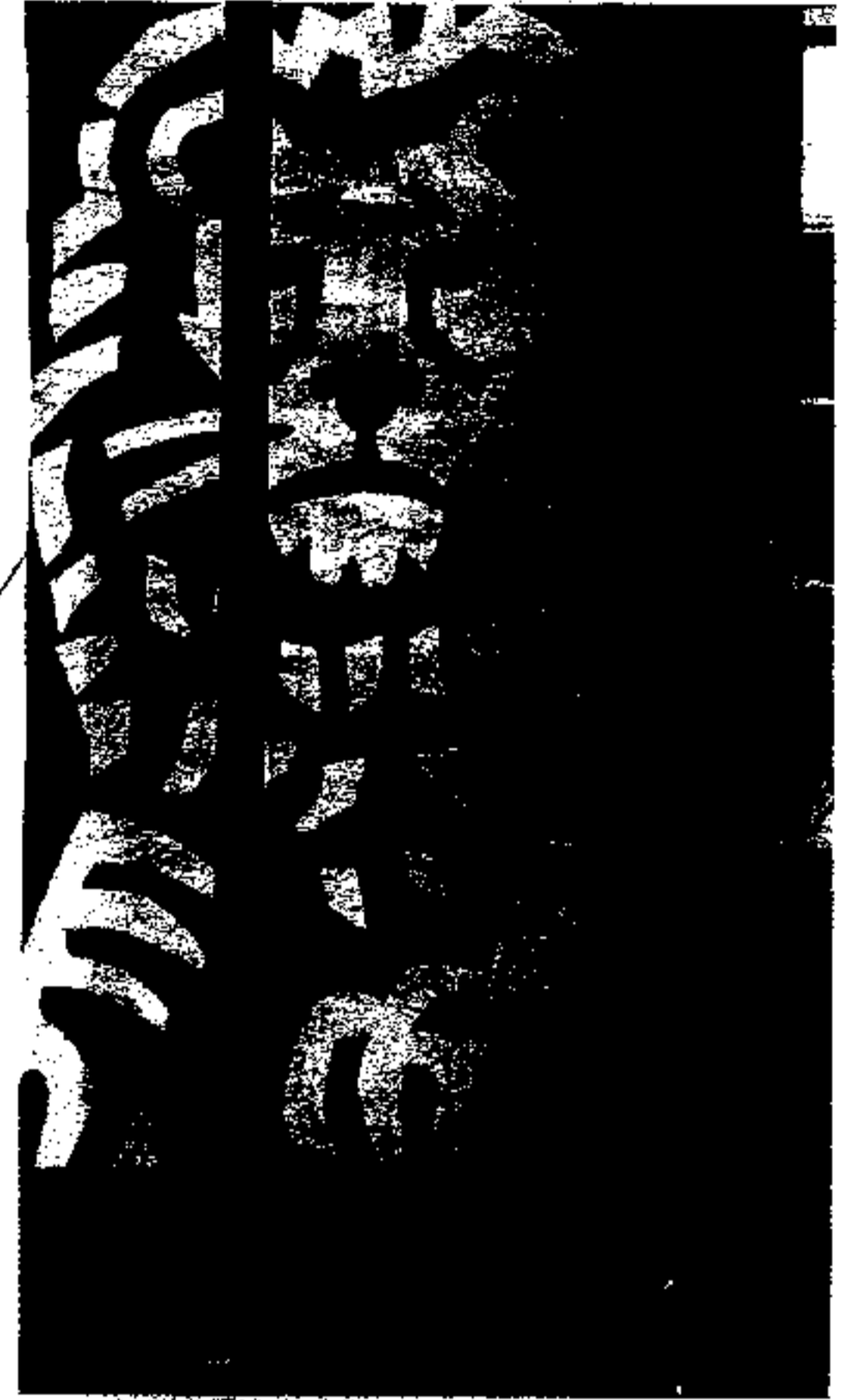
ING trof in september een schikking van €775 mln voor de witwasaffaire. FOTO: HH.

boete zou komen, bevestigt een ingewijde. De realiteit drong pas in de zomer van 2018 door, toen het OM een concreet bedrag noemde.

De raad van commissarissen koppelde de twee dossiers, de strafzaak en de salarisverhoging voor Hamers, niet aan elkaar. 'Het waren twee gescheiden trajecten', weten ingewijden. Ook Hamers zelf heeft de OM-waarschuwing niet als belemmering genoemd bij commissarissen tegen zijn salarisverhoging. De verantwoordelijkheid liet hij bij de rvc.

Op 21 februari van dit jaar kreeg de ING-top de bewijslast in de witwaszaak in besloten kring gepresenteerd door het OM. De bank kreeg nogmaals de waarschuwing dat dit kon leiden tot een boete van 10% van de omzet.

Op hetzelfde moment was Van der Veer in Den Haag bij minister Wopke Hoekstra van Financiën. In de marge van dat gesprek vertelde hij Hoekstra van de salarisplannen met Hamers. Die werden vervolgens gewoon doorgezet, ook nadat Van der Veer die avond door topman Hamers en cfo Koos Timmermans was bijgepraat over de sessie met het OM.

Volgens ingewijden weigerde de ING-top tot het laatst te geloven dat het OM écht voor een schikking naar draagkracht zou gaan. Het was de eerste keer dat het wetsartikel dat dit mogelijk maakt, zou worden toegepast. De bank had een lijstje opgesteld van boetes die andere bedrijven eerder hadden gekregen, met onder meer Rabo, SBM en Ballast Nedam. ING verwachtte met een bedrag van €25 mln tot €50 mln weg te komen. Dat zou niet al te veel commotie opleveren, werd geschat.

Behalve de boete en een schuldbekentenis heeft de affaire gevolgen gehad voor twaalf mensen die bij ING werken, zo blijkt uit de reconstructie. De straffen variëren van het inhouden van de bonus tot ontheffing uit de functie. Topman Ralph Hamers krijgt geen bonus over 2018. Financieel bestuurder Koos Timmermans is na druk van minister Hoekstra van Financiën afgetreden.

ING, OM en Fiod geven desgevraagd geen commentaar.

Lees de reconstructie vanaf pagina 15